

ת"פ 54951/07/17 - מדינת ישראל נגד איגור פיכטירב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 54951-07-17 מדינת ישראל נ' פיכטירב

ת"פ 57809-07-17 מדינת ישראל נ' פיכטירב

לפני כבוד השופטת דנה אמיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם איגור פיכטירב

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד נדב שחם

ב"כ הנאשם - עו"ד אבי פינרסקי

הנאשם

מתורגמן בית המשפט לרוסית - מר לב גודוביץ'

גזר דין

רקע ועובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן בת"פ 54951-07-17, בביצוע עבירת גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"). בנוסף הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן בת"פ 57809-07-17 אותו צרף, ובהתאמה הורשע ב-2 עבירות גניבה נוספות לפי סעיף 384 לחוק העונשין, ובעבירת היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

2. כמפורט בכתב האישום המתוקן בת"פ 54951-07-17, ביום 22.10.2014 בשעה 4:00 לערך, ברח' אוליפנט 10 בתל אביב (להלן: "**המקום**"), גנב הנאשם אופניים (להלן: "**הרכוש**") השייכים לסתו ברנר (להלן: "**הבעלים**"), נטל את הרכוש ונמלט מהמקום כשבכוונתו לשלול את הרכוש שלילת קבע מבעליו, ללא הסכמת הבעלים. באותן נסיבות נתפס הנאשם על ידי שוטר סיור לאחר מרדף.

3. כמפורט באישום הראשון בכתב האישום המתוקן בת"פ 57809-07-17, ביום 7.7.2015 בשעה 10:00 לערך, גנב הנאשם מחצר בניין ברח' תרס"ט 13 בתל אביב אופניים חשמליים מסוג "RAINBOW" בצבע שחור עם סלסלה, השייכים לשני גימשי (להלן: "**המתלוננת**") בכך ששבר את מנעול האופניים מסוג "KRYPTONITE" ויצא

מהבניין לכיוון התחנה המרכזית בתל אביב, כשהוא מחזיק את האופניים בידיו, על מנת למכור אותם עבור 100 ₪ לאוכל וסמים. במעשיו המתוארים נטל הנאשם אופניים חשמליים ללא הסכמת המתלוננת, במרמה וללא תביעת זכות בתום לב כשהוא מתכוון בעת הנטילה לשלול האופניים שלילת קבע מהמתלוננת והזיק לרכוש במזיד.

4. כמפורט באישום השני בכתב האישום המתוקן בת"פ 57809-07-17, ביום 27.8.2015 בשעה 2:30 לערך נכנס הנאשם לבניין ברח' גת רימון 2 בתל אביב (להלן: "**הבניין**"), וגנב אופניים השייכים לאנדי קישטוב (להלן: "**האופניים**"). הנאשם נתפס על ידי השוטרים כ-250 מטר מהבניין כשהוא רוכב על האופניים. במעשיו המתוארים, נטל ונשא הנאשם את האופניים במרמה, ללא תביעת זכות בתום לב וללא הסכמת בעליהם, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את האופניים שלילת קבע מבעליהם. לציין כי בשל טעות סופר לא נמחק מפרק העובדות באישום השני כי הנאשם הזיק לרכוש. עובדה זו נמחקה מכתב האישום במסגרת תיקונו, ואני מורה על תיקון כתב האישום באופן האמור קעת בהסכמת הצדדים.

תסקירי שירות המבחן

5. **בתסקיר הראשון** הנושא תאריך 12.6.2019 פורט כי הנאשם בן 49, יליד אוזבקיסטן, עלה לארץ בגיל 23, גרוש ואב לבן עמו לא מצוי בקשר, אינו עובד ומתקיים מקצבת נכות והבטחת הכנסה מהמוסד לביטוח לאומי. על פי התסקיר הנאשם מתמודד עם קשיים שונים בחייו מגיל צעיר, ביניהם שירותו הצבאי בארץ מוצאו וחוויותיו הטראומטיות מהלחימה (הוצג מסמך המעיד על כך שהנאשם סובל מתסמונת פוסט-טראומטית), לצד קשיים בריאותיים מורכבים, ביניהם עיוורון בעין שמאל וראיה חלקית בעין ימין, קרע במיניסקוס ועוד, והוא נמצא במעקב רפואי ופסיכיאטרי כפי שעולה מהמסכים שהציג.

6. הנאשם פירט בפני שירות המבחן כי החל להשתמש בסמים ואלכוהול בעת לימודיו, והשימוש בהם העמיק כששירת בצבא כאמצעי לריפוי עצמי. בנוסף לדבריו אף עבר ניתוחים ואשפוזים בהם נזקק למשככי כאבים חזקים, אליהם התמכר. אשר לעלייתו ארצה, הנאשם תאר קשיי הסתגלות בארץ, כשבמהלך השנים התקשה להתנהל באופן תקין ולשמור על יציבות תעסוקתית, השתמש בסמים, חבר לחברה שולית, וביצע עבירות שונות בגין נדון לעונשים שונים, ואף לעונשי מאסר ממושכים. הנאשם מסר כי הוא מצוי מזה 17 שנה בזוגיות יציבה עם אישה בעלת עבר התמכרותי לאלכוהול וסמים, והיא גורם התמיכה העיקרי והמשמעותי בחייו, מסייעת ודואגת לו. לדבריו, הפסיק שימוש בסמי רחוב ואלכוהול לפני כ-4 שנים, ובשנים האחרונות השתמש בתחליף סם מסוג סבוטקס, אותו קנה לאורך השנים באופן לא חוקי, כשלדבריו תחליף הסם סייע לו בהתמודדות עם כאבים מהם סובל, בעוד שתרופות אחרות לא סייעו.

7. על פי התסקיר לחובת הנאשם 9 הרשעות קודמות במהלך השנים 1995-2012 בגין ביצוע עבירות רכוש, אלימות, סמים, ומרמה. בהקשר זה צוין כי תלוי ועומד נגד הנאשם מאסר מותנה. פורט כי מלבד התיקים הנוכחיים לא תלויים ועומדים נגד הנאשם תיקים נוספים. צוין כי הנאשם מוכר לשירות המבחן מאבחון קודם בעניינו, אז עלה הרושם ממי שסובל מבעיית התמכרות, בעל פער בין יכולותיו הקוגניטיביות הגבוהות ובין יכולתו הרגשית הנמוכה, בעל סף תסכול נמוך, כשבזמנו העריך שירות המבחן שללא שילוב בטיפול שיקומי משמעותי בתחום האלכוהול ודפוסי התנהגות, קיים סיכון גבוה להישנות עבירות דומות בעתיד. שירות המבחן מצוין כי נעשה ניסיון בעבר לשלבו בקהילות טיפוליות בתחום ההתמכרויות, אך הנאשם לא התקבל אליהן לאור מצבו המורכב. עוד צוין כי במסגרת ההליך הנוכחי נשלח הנאשם לבדיקת התאמה לבית המשפט הקהילתי, במסגרתה עלה הרושם כי הוא מתמודד עם ריבוי בעיות בהן מצב בריאותי וכלכלי ירוד, כשמקבל תמיכה מגורמי הרווחה, אך לא נמצא מתאים לבית המשפט הקהילתי משלא הביע נזקקות טיפולית רגשית והכחיש את ביצוע העבירות.

8. על פי המפורט בתסקיר בעיתוי הנוכחי נטל הנאשם אחריות על המיוחס לו בכתבי האישום המתוקנים, ומסר כי ברקע לביצוע העבירות שימוש בסמים, אשר השפיעו על דפוסיו הבעייתיים. עוד מסר כי אינו זוכר את פרטי האירועים או הרקע להם. פורט כי הנאשם גילה הבנה ומודעות לדפוסיו הבעייתיים, ביטא הבנה ביחס לקיומן של אלטרנטיבות מקדמות יותר בהן יכול היה לפעול, ומסר כי מאז נמנע מביצוע עבירות נוספות. לבקשת הנאשם להשתלב בטיפול, הומלץ לו לפנות לטיפול במרפאת "צור אביב" לצורך נטילת תחליף סם וקבלת ליווי מקצועי ושם שולב בסיוע שירות המבחן. מהמרפאה נמסר כי הקשר עם הנאשם ראשוני מאוד, תחילה עלה מבדיקות השתן שימוש בסמים מסוג בנזואידים וקנאביס, ובבדיקת השתן מיום 2.6.2019 עולה כי אינו משתמש בסמי רחוב. ממידע שהתקבל על ידי גורמי הטיפול ביחידה לדרי רחוב בתל אביב עלה כי הנאשם מקיים עמם קשר משנת 2013, כשהרושם ממנו לאחר הכרות מעמיקה וארוכה הוא חיובי, לאחר שביחידה סייעו לו לאורך שנים בניסיונות גמילה, מיצוי זכויות והפנייה לפסיכיאטר. על פי היחידה לדרי רחוב, הנאשם עבר הליך משמעותי של שינוי ושיקום אורח חיו, בעבר ניהל אורח חיים התמכרותי והיום משקיע כוחות בחייו ובקידום מצבו הבריאותי הירוד.

9. להערכת שירות המבחן בבסיס ביצוע העבירות דן עומדת התמכרות הנאשם. כגורמי סיכון להישנות ביצוע עבירות בעתיד הביא שירות המבחן בחשבון את אופי העבירות וחומרתן, את חוסר יציבותו של הנאשם לאורך השנים במסגרות השונות, עברו הפלילי, דפוס התמכרותו לחומרים ממכרים, וחשיפתו מגיל צעיר לחברה שולית ועבריינות. כגורמי סיכוי לשיקום נשקלו שיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן, מרפאת "צור אביב" והיחידה לטיפול בדרי רחוב, והימנעותו מהישנות ביצוע עבירות בשנים האחרונות. שירות המבחן התרשם כי ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם גורם מגייס ומדרבן לשיתוף פעולה עם גורמי הטיפול. לאור השתלבותו הראשונית של הנאשם במסגרת טיפולית לתחליף סם וההערכה כי ההליך המשפטי מהווה עבורו גורם מדרבן לשיתוף פעולה עם גורמי הטיפול, המליץ שירות המבחן על דחיית הדיון ל- 3 חודשים לצורך העמקת הקשר הטיפולי ומעקב אחר המשך השתלבותו בטיפול במסגרות הטיפוליות השונות.

10. **בתסקיר השני** נושא תאריך 8.8.2019 פורט כי במהלך תקופת הדחייה מסר הנאשם כי מצבו תקין, הוא משתלב בטיפול במרפאת "צור אביב" ואינו משתמש בסמי רחוב. עוד מסר כי בסיוע גורמי הטיפול ביחידה לדרי רחוב ביפו נמצא בהליך לקבלת קצבת נכות קבועה מביטוח לאומי, נמצא במעקב פסיכיאטרי קבוע, ומשולב לפרקים במעגל התעסוקה ועוסק בתחום הניקיון. צוין כי לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים בתקופת הדחייה. מרפאת "צור אביב" נמסר כי מבדיקות שתן שמוסר הנאשם עולה שימוש בקנאביס ובנזואידים. עוד נמסר כי הנאשם משתלב בקבוצה טיפולית המיועדת למניעת מעידה ושימוש חוזר בסמי רחוב, אך מתקשה לשתף פעולה ולשתף בתכנים מעולמו הפנימי. ממידע שנמסר על ידי גורמי הטיפול ביחידה לדרי רחוב עלה כי מביקור בית בביתו של הנאשם נמצא כי ביתו נקי ומסודר וכל חייו מתנהלים ביציבות, בהשוואה להתנהלותו בעבר מבחינת התנהלות עוברת חוק והתמכרותו, כשצוין כי מנהל זוגיות יציבה אשר תומכת בו רבות. הודגש כי הנאשם משקיע כוחות ומאמצים רבים בשיקומו ונרתע מההליך המשפטי.

11. שירות המבחן התרשם כי הנאשם משתף פעולה עם גורמי הטיפול בהתאם לכוחותיו ויכולותיו מחד, אך מנגד מתקשה להתמיד ולשתף פעולה באופן מלא עם גורמי הטיפול, כמו גם להימנע משימוש בסמים לאורך זמן. להערכת שירות המבחן ההליך המשפטי מדרבן ומגייס את הנאשם להמשיך בטיפול ולשתף פעולה עם גורמי הטיפול. שירות המבחן המליץ על דחייה נוספת של 3 חודשים, על מנת להעמיק את הקשר הטיפולי של הנאשם ולעקוב אחר המשך השתלבותו בטיפול במסגרות הטיפוליות השונות.

12. **בתסקיר השלישי** נושא תאריך 25.11.2019 פורט כי הנאשם ממשיך להשתלב בטיפול במרפאת "צור אביב", מגיע בתדירות יומיומית לצורך קבלת תחליף סם ותוצאות בדיקות השתן מהחודש האחרון נמצאו נקיות מסמים,

וכי הוא מביע רצון להמשיך בקשר הטיפולי בו החל כדי להמשיך ולבסס שינוי באורח חייו. עוד פורט כי מהיחידה לטיפול בדרי רחוב נמסר על הכוונה להעביר את המשך הטיפול בנאשם, המשתף פעולה בשנים האחרונות, למחלקה לשירותים חברתיים באזור מגוריו. לאור כך שהנאשם מסר בדיקות שתן נקיות אך באותו החודש, ולאור רצונו של שירות המבחן לבחון את יכולתו להתמיד בטיפול לאורך זמן, המליץ שירות המבחן על דחייה נוספת בת 3 חודשים.

13. **בתסקיר הרביעי** נושא תאריך 4.5.2020 ו- 17.5.2020 פורט כי במהלך תקופת הדחייה הנאשם התמיד בהגעתו למרפאת "צור אביב" לקבלת טיפול תרופתי, ובשל מצב החירום הבריאותי לא נלקחו בדיקות שתן במעבדה, אך הבדיקה האחרונה שמסר כחודש לפני כך הייתה נקיה משרידי סם. בהקשר זה צוין כי תוצאות בדיקת שתן שמסר בחודש פברואר 2020 העידו על שימוש בבנזודיאזפינים. נמסר כי הנאשם הביע רצון להמשיך הקשר הטיפולי שהחל, וכי הוא משקיע מאמצים להימנע משימוש בסמים אלו. עוד פורט כי מעיון בגיליון הרישום הפלילי עלה כי תלוי ועומד כנגד הנאשם תיק נוסף שעניינו תקיפה סתם בן זוג מחודש ינואר 2019, בו לא הוגש כתב אישום.

14. על פי התסקיר, הנאשם אשר מתמודד עם רקע התמכרותי ממושך, משברים רבים ומורכבות בריאותית, משקיע מאמצים לשמירת קשר רציף עם גורמי הטיפול במרפאת "צור אביב" ולהימנע משימוש בסמים, על אף כי לעיתים מתקשה בכך. צוין עוד כי שימוש ארעי בסמים הוא מצב אשר מאפיין את תהליך הטיפול והשיקום הממושך של מכורים לסמים. ההערכה היא שהמשך קשר עם גורמי הטיפול יסייע לנאשם לבסס שינוי באורח חייו ולהימנע ממעורבות שולית. בנסיבות אלה המלצת שירות המבחן היא לאימוץ האפיק הטיפולי-שיקומי בעניינו. צוין כי נשקלה המלצה לענישה קונקרטית בדמות צו של"צ אולם מהיכרות עם הנאשם ההתרשמות היא כי כוחותיו מצומצמים ודלים, והוא מתמודד עם מגבלות בריאותיות מורכבות אשר עלולות להשפיע באופן שלילי על ביצוע של"צ. בנוסף, פורט כי ניכר שהנאשם משקיע מאמצים בהליך הטיפולי לצורך ביסוס אורך חיים נורמטיבי בהתאם ליכולותיו. שירות המבחן המליץ על הטלת צו מבחן במשך שנה, במהלכה ימשיך הנאשם בטיפול בתחום ההתמכרויות לצד הארכת המאסר המותנה התלוי ועומד כנגדו.

15. לאחר שמיעת טיעונים בעל פה מטעם הצדדים, מצאתי לשלוח את הנאשם פעם נוספת לשירות המבחן על מנת שיבחן בשנית התאמתו לביצוע של"צ. **בתסקיר החמישי** נושא תאריך 5.7.2020 פורט כי הנאשם ביטא נכונות ומוטיבציה לבצע של"צ ושיתף פעולה עם שירות המבחן בהתאם ליכולותיו. צוין כי בשל המורכבות במצבו הבריאותי ומגבלותיו הגופניות, קשיי השפה והעובדה כי חלק ממסגרות השל"צ פועלות במתכונת מצומצמת בשל משבר הבריאות, התקשה שירות המבחן למצוא מסגרת של"צ הולמת את מצבו וצרכיו של הנאשם. בנסיבות, התחזקה התרשמות שירות המבחן כי המדובר באדם בעל כוחות מצומצמים ודלים המתמודד עם מגבלות בריאותיות מורכבות, קשיי שפה והתמצאות, שאינם מאפשרים לקדם את גיבוש תוכנית של"צ ואף יקשו עליו בביצוע הצו באופן סדיר. לפיכך, לא גובשה תוכנית של"צ, ושירות המבחן שב על המלצתו להטלת צו מבחן והארכת המאסר המותנה.

16. להשלמת התמונה יצוין כי הנאשם נשלח לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות ובסופו של יום בתאריך 24.12.2020 התקבלה חוות דעת הממונה אשר מצאה אותו כשיר לביצוע עבודות שירות.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

17. בדיון מיום 10.6.2020 עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם ענישה נפרד לכל עבירה כאירוע, שנע בין מספר קצר של חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל והפנתה לפסיקה. ב"כ המאשימה הפנתה לנסיבות ביצוע העבירות, תוך שהדגישה כי באירוע אחד דובר בגניבת אופניים חשמליים תוך שבירת מנעול, כל זאת על מנת לרכוש סמים ואוכל. עוד הפנתה לערכים המוגנים אשר נפגעו ממעשיו של הנאשם, וטענה כי

מעבר לפגיעה בזכות הקניין והצורך בהגנה על רכושו של הפרט, קיימת פגיעה רחבה יותר הנוגעת לטענתה לאינטרס לעודד את הציבור לרכב על אופניים, בכל הנוגע לשמירה על הסביבה והפחתת הזיהום. על פי ב"כ המאשימה, בעת קביעת המתחם יש לתת את הדעת לכך שעבירת גניבת האופניים תביא להפסקה של קנייתם והשימוש בהם, ויש להרתיע מפני ביצועה. עוד ציינה את הכדאיות הכלכלית לצד העבירה שהיא קלה לביצוע, ועתה גם לגזירת רכיב כספי, לשם הרתעת הרבים.

18. ב"כ המאשימה הגישה את גיליון הרישום הפלילי בעניינו של הנאשם (ע/ת1) המלמד כי לחובת הנאשם 9 הרשעות קודמות, רובן בעבירות רכוש, והפנתה לכך שבעת ביצוע העבירות ריחף מעל ראשו של הנאשם מאסר מותנה בן 6 חודשים, אשר לא הרתיע אותו מלבצע 3 עבירות רכוש נוספות. בנוסף, הפנתה לתסקירי שירות המבחן וטענה כי תחילה הכחיש הנאשם את המיוחס לו, שלל נזקקות טיפולית והסכים להשתלב בטיפול רק לאחר ששירות המבחן שיקף לו את מצבו. לטענתה חרף המאמצים שמשקיע הנאשם וניסיונו לחיות חיו ביציבות, הנאשם לא עלה על דרך הישר באופן עקבי, והדבר נלמד מהתסקיר מיום 4.5.2020 בו צוין כי לעיתים מתקשה הנאשם להימנע משימוש בסמים, ואף בדיקת השתן מחודש פברואר 2020 גילתה שאריות סם. בנסיבות אלה לטענתה לא ניתן לראות בנאשם כמי שעבר שיקום ממשי ושינה אורח חייו, ואין להימנע מענישה קונקרטי, ולהאריך את עונש המאסר המותנה בעניינו תוך החלת סעיף 85 לחוק העונשין לצד הוצאת צו מבחן.

19. אשר למיקום עונשו של הנאשם בגדרי מתחם הענישה, ב"כ המאשימה הפנתה לחומרה לעברו הפלילי ולקולא להודייתו. לטענתה חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות צריך לעמוד לחובת הנאשם, משכתב האישום הוגש בשנית לאחר איתורו. ב"כ המאשימה עתרה למיקום עונשו של הנאשם בנסיבותיו במרכז מתחם הענישה לו טענה לכל אירוע, וכי אורה על הפעלת המאסר המותנה חב ההפעלה התלוי ועומד כנגדו במצטבר, כך שהנאשם ירצה עונש מאסר כולל של לא פחות מ-14 חודשי מאסר, לצד מאסר על תנאי וקנס.

20. **ב"כ הנאשם** הפנה לכך שהמדובר ב-3 אירועים ישנים ובעבירות קלות יחסית, תוך שהדגיש כי דרכו של הנאשם לא הייתה קלה, וציין כי עברו הפלילי מכביד ומשמעותי. הסנגור הפנה לנסיבות הקשות שהובילו להתמכרותו של הנאשם לסמים, המפורטות בתסקיר הראשון, ואשר דרדרו אותו לדרך חיים שולית בגינה ריצה מאסרים ממושכים והורשע בביצוע עבירות שונות. לצד זאת הפנה לכך שהרשעתו האחרונה של הנאשם היא רחוקה בזמן, ומאז לא הורשע בעבירות נוספות. לטענת הסנגור הנאשם עבר דרך שיקומית חיובית תוך שהוא משתלב בהליך טיפולי ארוך, על הקושי הכרוך בכך. ב"כ הנאשם ציין את בדיקת השתן של הנאשם בה התגלו שרידי סם מחודש פברואר 2020 וטען כי ההליך הטיפולי רצוף עליות ומורדות, ובדיקות שתן חיוביות לשרידי סם מפעם לפעם מאפיינות הליך טיפולי מהסוג דנן. לטענתו, הגורמים המקצועיים הם אלה אשר ביכולתם לשפוט את הדרך הטיפולית אותה עשה הנאשם, תוך שהדגיש כי הנאשם משולב במרפאת "צור אביב" לצד פיקוח שירות המבחן. לטענתו התרשמות שירות המבחן מהדרך אותה עשה הנאשם, לצד העובדה שהנאשם לא הורשע בעבירות נוספות, מעידה על כך שהנאשם שינה את חייו לטובה וקץ באורח החיים השולי.

21. ב"כ הנאשם טען כי העבירות שבביצוען הורשע הנאשם לא היו מתוכננות, הנזק מביצוען ממוני בלבד, והמדובר בניצול הזדמנויות בשל התמכרותו לסמים. עוד טען כי יש לתת את הדעת לקושי של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על המעשה, ההווים שיקול למיתון המתחם שיקבע. לטענת ב"כ הנאשם על תחתית מתחם הענישה לעמוד על מאסר על תנאי והוא אף הפנה לפסיקה לעניין אי-הרשעה. ב"כ הנאשם הפנה להתרשמות שירות המבחן לפיה אין ביכולתו של הנאשם לבצע של"צ, הפנה גם למצבו הבריאותי המורכב של הנאשם, שנעזר במקל הליכה, עיוור בעינו ומקבל קצבת נכות בשיעור 100% מביטוח לאומי, וציין כי כוחותיו דלים ומושקעים בעיקר בשיקום חייו. לטענת הסנגור, כל עונש בו לא יוכל הנאשם לעמוד עקב כוחותיו הדלים ומצבו הרפואי המורכב, כשהוא משקיע כוחותיו בעיקר

בשיקום חייו, יכול להוביל לנסיגה במצבו.

22. בדיון מיום 24.12.2020 לאחר שהתקבלה חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות לפיה הנאשם כשיר לבצע עבודות שירות, שב וטען ב"כ הנאשם כי ההליך השיקומי אותו עובר הנאשם הוא אמיתי, וחזר על עתירתו לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולהורות על צו מבחן והארכת המאסר המותנה בעניינו של הנאשם מטעמי שיקום.

דברי הנאשם

23. הנאשם מסר כי נלחם באפגניסטן ונפצע 3 פעמים וביקש לסיים את ההליך.

מתחם העונש ההולם

24. קביעת מתחם העונש ההולם נעשית על פי עיקרון ההלימה. במסגרת קביעה זו יש להתחשב בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות ביצוע העבירה. הערכים המוגנים אשר נפגעו מביצוע עבירת גניבה הם ערך ההגנה על הקניין, והשמירה על רכוש הציבור וביטחונו. אין להקל ראש בעבירה של גניבת אופניים שכן אופניים (וגם אופניים חשמליים) הינם כלי תחבורה שכיח ביותר במחוזותינו, והפגיעה ברכושו של האדם שאלה ניטלים ממנו, אינה באה לידי ביטוי אך בעוגמת הנפש ובחיסרון הכיס, אלא באובדן כלי תחבורתי. בעבירה של היזק לרכוש במזיד נפגע הערך המוגן של זכותו של הפרט ליהנות מהגנה מפני פגיעה והשחתה של קניינו.

25. באשר לנסיבות ביצוע העבירות, מבחינת העובדות בכל שלושת האירועים נראה כי העבירות שביצע הנאשם לא היו מתוכננות, וודאי לא מתוככמות, וכי בוצעו על רקע התמכרות הנאשם לסמים. זוהי אף התרשמות שירות המבחן. גם המאשימה עצמה ציינה בעובדות כתב האישום בת"פ 57809-07-17, כי הנאשם גנב את האופניים החשמליים, ואף שבר את המנעול לשם כך, על מנת למכרם תמורת 100 ₪ לאוכל וסמים. אמנם טענה לביצוע עבירה על רקע התמכרות יכולה לשמש כחרב פיפיות, וקיים קושי ליתן לה משקל ממשי לקולא משיקולי מדיניות (ע"פ 3011/17 פרץ נ' מדינת ישראל (31.1.2019)), אך בנסיבותיו של מקרה זה לא ניתן להתעלם מהרקע לביצוע העבירות, אותו אף ציין שירות המבחן כאמור, ויש לתת משקל מסוים לקושי של הנאשם בנסיבותיו ובמצבו באותו המועד להימנע מביצוע, בעת בחינת הנסיבות ויש בכך כדי למתן במידת מה. מתיאור האירועים בת"פ 57809-07-17 עולה כי הנאשם נכנס לבניין אחד ולחצר בניין אחר על מנת לגנוב את האופניים, אך יש להדגיש שלא יוחסה לנאשם לצד עבירות הגניבה כל עבירת התפרצות או הסגת גבול על החומרה הנוספת לצידן, ואף לא נטען כי הנאשם הצטייד במכשירי פריצה לשם ביצוע העבירות, וכך גם ביחס לעבירת גניבה המתוארת בת"פ 54951-07-17.

26. מעובדות האישומים נראה כי האופניים מושא ת"פ 54951-07-17 נתפסו על ידי המשטרה וכך גם האופניים מושא האישום השני בת"פ 57809-07-17, כך שניתן להניח כי בקשר לאלה לא נגרם נזק ממוני או אחר למתלוננים בסופו של יום (המאשימה אף לא עתרה לפיצוי עבור מי משלושת המתלוננים בעת הטיעון לעונש). גם בכך נסיבה ממתנת, מבלי להתעלם מפוטנציאל הנזק לצד ביצוע העבירות. אשר לאופניים החשמליים, לא עולה מעובדות כתב האישום האם נתפסו האופניים, והצדדים לא טענו בהקשר זה בעת הטיעון לעונש. חשוב להבהיר כי גם אם אצא מנקודת הנחה שהאופניים החשמליים לא הושבו לבעליהם, ואף אם נניח ששלושת זוגות האופנים לא הושבו לבעליהם, בשים לב לכך ששניים מזוגות האופניים שנגנבו אינם חשמליים, ומבלי להקל ראש בכל נזק ממוני באשר הוא, נראה כי אין המדובר בנזק ממוני ניכר. אף לא עלתה כל טענה ולא פורט בכתב האישום גובה הנזק מביצוע העבירות, או כי נגרם נזק ממשי מביצוען.

27. בנסיבות המתוארות, מבלי להתעלם מכך שהמדובר ב-3 אירועים של גניבת 3 זוגות אופניים במועדים שונים (2 זוגות רגילים וזוג אחד חשמלי), ומכך שלשם גניבת האופניים החשמליים שבר הנאשם את מנעול האופניים ובכך גם היזק לרכוש, מקרה זה אינו מדגים מידת פגיעה גבוהה בערכים המוגנים.

28. בחנתי את הענישה הנוהגת בעבירות של גניבת אופניים, כשעולה שבמקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב, בהתאם לנסיבות המקרה ולנסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות גילו ועברו הפלילי. מעיון בפסיקה עולה כי קיימים מקרים לא מעטים בהם בעבירות אלה נקבע מאסר על תנאי בתחתית מתחם הענישה. כך לדוגמא:

· ת"פ (ת"א) 59991-11-17 **מדינת ישראל נ' לוי** (31.12.2019), שם הורשע הנאשם על יסוד הודאתו ב-2 עבירות גניבה ו-3 עבירות החזקת נכס החשוד כגנוב. הנאשם גנב אופניים ואופניים חשמליים במקרים שונים, כשבאחד מהם השתמש במוט שהיה חלק ממעקה המדרגות. בגין עבירות הגניבה קבע בית המשפט מתחם שבין מאסר מותנה ועד 12 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם צו של"צ בהיקף של 100 שעות, לצד ענישה נלווית.

· ת"פ (ת"א) 1935-11-18 **מדינת ישראל נ' אל עביד** (15.9.2019), שם הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירת גניבה לאחר שגנב אופניים חשמליים. בית המשפט קבע מתחם שבין מאסר על תנאי ועד 8 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 50 ימי מאסר, לצד מאסר מותנה ופיצוי.

· ת"פ (ת"א) 60129-12-16 **מדינת ישראל נ' שושנה** (10.7.2019), שם הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירות של גניבה, החזקת מכשירי פריצה, וניסיון תקיפה. הנאשם גנב אופניים חשמליים ב-3 מקרים שונים כך שחתך באמצעות מגזרי מתכת או ברזל את שרשרת המנעול שנעל את האופניים, כשהרקע לביצוע העבירות היה התמכרותו של הנאשם לסמים. בית המשפט קבע מתחם לכל אירוע שבין מאסר על תנאי לצד ענישה נלווית ועד 12 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 5 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו לצד ענישה נלווית. כמו כן הפעיל בית המשפט מאסרים מותנים, כך שבסופו של יום נקבע כי הנאשם ירצה 7 חודשי מאסר.

· ת"פ (ת"א) 10925-10-18 **מדינת ישראל נ' סוקולוב** (13.6.2019), שם צירף הנאשם מספר תיקים כך שהורשע על יסוד הודאתו בשורה של עבירות רכוש (אופניים ואופניים חשמליים), הסגת גבול פלילית והחזקת מכשירי פריצה. בית המשפט קבע מתחם בגין כל אירוע בין מאסר על תנאי לצד ענישה נלווית ועד 12 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם עונש כולל של 10 חודשי מאסר ומאסר מותנה. בנוסף, הפעיל בית המשפט מאסר מותנה כך שסך הכל נקבע כי הנאשם ירצה 12 חודשי מאסר.

29. מדיניות הענישה המקובלת והנוהגת בעבירה של היזק לרכוש היא בין מאסר על תנאי ועד חודשי מאסר ספורים לצד ענישה נלווית (ראו למשל: ת"פ (ת"א) 17997-09-15 **מדינת ישראל נ' ירון** (18.3.2018), ת"פ (רח') 48959-02-18 **מדינת ישראל נ' לוי** (3.7.2020), ת"פ (טב') 24119-11-16 **מדינת ישראל נ' ג' דשמידט** (12.2.2017), ת"פ (טב') 24730-11-16 **מדינת ישראל נ' אדון** (9.2.2017), ת"פ (ראשל"צ) 50755-03-16 **מדינת ישראל נ' גריידי** (26.9.2016), ת"פ (ראשל"צ) 26750-09-15 **מדינת ישראל נ' סויסה** (19.7.2016), ת"פ (טב') 8462-06-15 **מדינת ישראל נ' מרלל** (5.11.2015), ת"פ (פ"ת) 40510-11-13 **מדינת ישראל נ' גונצ'רנקו** (13.3.2014)).

30. לאחר בחינת הערכים המוגנים אשר נפגעו ממעשי הנאשם, מידת הפגיעה בהם, נסיבות ביצוע העבירה והענישה הנוהגת, מצאתי להעמיד את מתחם העונש ההולם במקרה זה בגין כל אירוע בין מאסר על תנאי ועד 12 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. מתחם כולל יקבע בין תקופת מאסר קצרה שיכול ותרוצה בעבודות שירות ו- 14 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

העונש ההולם לנאשם

31. אשר לנסיבותיו הקונקרטיות של הנאשם: הנאשם הוא בן 50, יליד אוזבקיסטן, גרוש ואב לילד עמו אינו בקשר, ומצוי בקשר זוגי. על פי התסקירים הרבים שהתקבלו ואשר פורטו בהרחבה לעיל, נסיבות חייו של הנאשם מורכבות וכך גם מצבו הבריאותי. הנאשם שירת בצבא אוזבקיסטן, שם חווה חוויות לחימה קשות וסובל מתסמונת פוסט-טראומטית, הוא עיוור בעין שמאל ורואה חלקית בלבד בעין ימין, סובל מקרע במיניסקוס, לדבריו אף סובל מבעיית זיכרון, נמצא במעקב רפואי ופסיכיאטרי, נכה 100% ומקבל קצבת ביטוח לאומי. הנאשם סבל מקשיי קליטה בארץ, חבר לחברה שולית, ביצע לאורך שנים עבירות רבות כמפורט **בת/1**, בעיקר בתחום הרכוש, וכן בתחום האלימות והסמים. הנאשם אף ריצה עונשי מאסר ממושכים. על פי דברי הנאשם החל בשימוש בסמים ואלכוהול בעת לימודיו, והשימוש העמיק במהלך שירותו הצבאי באוזבקיסטן כאמצעי לריפוי עצמי. עם שחרורו מהצבא עבר ניתוחים ואשפוזים בהם נזקק למשככי כאבים חזקים, אליהם התמכר.

32. במסגרת ההליך הנוכחי, לאחר שנמצא כי אינו מתאים לבית המשפט הקהילתי, בחר הנאשם לקחת אחריות למעשיו והודה בביצוע העבירות, כשבכך אף חסך זמן שיפוטי. לאחר מכן הופנה לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר לעונש. בליווי שירות המבחן ולבקשתו שולב הנאשם בטיפול במרפאת "צור אביב", ומלווה על ידם. בנוסף, הנאשם מסתייע מאז שנת 2013 ביחידה לדרי רחוב בתל אביב. התרשמות היחידה לדרי רחוב היא כי הנאשם עבר הליך משמעותי של שינוי ושיקום אורח חייו, כשכיום משקיע כוחות בשיקום חייו ובקידום מצבו הבריאותי המורכב. בתסקיר פורט כי הנאשם משתף פעולה עם כלל הגורמים המקצועיים בהתאם ליכולותיו וכוחותיו, כשההליך המשפטי מהווה גורם מדרבן ומגייס להמשך השינוי משמעותי אותו עובר.

33. מועד הטיעונים לעונש נדחה בתיק זה מעת לעת על מנת לבחון את שילובו של הנאשם בטיפול והתמדתו, והגם שעל פי התסקירים היו מקרים בהם מסר בדיקות שתן המעידות על שימוש בסמי רחוב (האחרונה בחודש פברואר 2020), שירות המבחן התרשם כי הוא מושקע כולו בהליך השיקומי בו הוא נוטל חלק, ומצליח להתמיד בו בהתאם לכוחותיו - תוך שצוין כי שימוש ארעי בסמים כמו במקרה דנן מאפיין את תהליך הטיפול והשיקום הממושך של מכורים לסמים. בנסיבות אלה המליץ שירות המבחן על אפיק טיפולי-שיקומי לנאשם בדמות צו מבחן והארכת המאסר המותנה התלוי ועומד כנגדו.

34. הגם שהמלצת שירות המבחן איננה מחייבת את בית המשפט ששיקוליו רחבים יותר, קיימת חשיבות רבה להמלצתו, בראי ניסיונו הרב והידע המקצועי שבאמתחתו, בפרט כשהמדובר בנאשם מהסוג דנן על מאפייניו המורכבים וההתמכרותיים, אשר שולב בטיפול על ידי שירות המבחן ומלווה על ידו מזה זמן רב. גם על פי התרשמותי מהנאשם ומהנתונים שנמסרו בעת הטיעון לעונש, עולה תמונה מעודדת בקשר להליך שיקומו הארוך, חרף הקשיים בדרך. נראה כי הנאשם, אשר כוחותיו ויכולותיו דלים כאמור, ומצבו הרפואי מורכב, משקיע מאמצים רבים על מנת לשנות את חייו לטובה ולהימנע משימוש בסמים, ובת זוגו מהווה גורם תמיכה משמעותי עבורו.

35. יש להדגיש כי מאז שנת 2012 ועד הרשעתו בעבירות הנדונות, אף לא הורשע הנאשם בביצוע כל עבירה

נוספת וכי מועד ביצוע של העבירות הנדונות הוא כזכור בשנים 2014, 2015. במצב דברים זה מסקנתי היא כי יש לעודד את התקדמות הנאשם, שיקומו ודבקו במטרה לשנות את אורחות חייו, ולהימנע מעונש שיביא לגדיעת הליך השיקומי המוצלח אותו עבר ועובר. זו מסקנתי אף לאחר ששקלתי את עברו הפלילי המכביד כאמור, ואת החומרה שלצד ביצוע 3 העבירות מושא ההליכים דן בעת שתלוי ועומד נגדו מאסר מותנה למשך 6 חודשים.

36. כידוע, על פי סעיף 85(א) לחוק העונשין, רשאי בית משפט אשר הרשיע אדם העובר טיפול למשתמשים בסמים, להשתמש בסמכותו לפי סעיף 56 יותר מפעם אחת, אם שוכנע שלא יהיה זה צודק להפעיל את המאסר על תנאי משום שיש סיכוי לשיקומו של אדם, כי הפעלת המאסר על תנאי תסב לו נזק חמור, וכי אין סיכון לשלום הציבור בשל הארכתו. נקבע לא אחת כי על בית המשפט להשתמש בסמכות זו במשורה ובקפידה, ולישמה רק במקרים חריגים המצדיקים זאת (ראו לדוגמא: ע"פ 8087/03 מיכאל כהן נ' מדינת ישראל (01.02.2006), ע"פ"ג (ב"ש) 9706-03-14 מדינת ישראל נ' סבג (25.5.2014)).

37. בחנתי את עניינו של הנאשם בראי הוראת סעיף 85(א) לחוק העונשין. נתתי דעתי לטענות ב"כ המאשימה לפיהן בעניינו של הנאשם ולאור המפורט בתסקירים, והעובדה שחלק מבדיקות השתן שמסר הצביעו על שימוש בסמים, אין המדובר במקרה כה חריג המצדיק החלת סעיף 85(א) על עניינו. דעתי איננה כדעתה. לאחר בחינה חוזרת של מאפייני הנאשם ומורכבותם, הרקע ההתמכרותי לביצוע העבירות, ההתקדמות ושיתוף הפעולה הממשי של הנאשם בטיפול, מאמציו הכנים, הדרך השיקומית שעשה עד כה, ואשר טרם הסתיימה, והמלצת שירות המבחן - מצאתי כי מקרה זה עונה על כלל התנאים המנויים בסעיף 85(א) לחוק העונשין המצדיקים הארכת המאסר המותנה בן ה-6 חודשים חב ההפעלה התלוי ועומד כנגדו.

38. בעת החלטה נתתי דעתי גם להתרשמות שירות המבחן מכוחותיו הדלים של הנאשם שמושקעים כולם בהליך השיקומי, וכן למצבו הבריאותי המורכב, ולעובדה שלאור מאפייניו והתקופה, לא נמצא מקום בו יוכל לבצע של"צ. אמנם הנאשם נמצא בסופו של יום כשיר לבצע עבודות שירות, אך משקם חשש לפגיעה בהליך השיקומי מביצוע של"צ לפי הערכת שירות המבחן, ודאי שאלה הם פני הדברים גם בקשר לביצוע עבודות שירות המהווה מסגרת נוקשה בהרבה משל"צ. זאת בפרט בשים לב למשך תקופת עבודות השירות שהייתה נגזרת עליו, לכל הפחות בת 6 חודשים, לאור המאסר המותנה התלוי ועומד כנגדו למשך 6 חודשים.

39. סוף דבר, לאור המלצת שירות המבחן, ההליך השיקומי המשמעותי שעובר הנאשם, אורכו של המאסר המותנה התלוי ועומד למשך 6 חודשים, ויתר נסיבות המורכבות ומאפייניו יוצאי הדופן של הנאשם, משמסקנתי היא כי לא יהיה זה צודק להפעיל את המאסר על תנאי בעניינו, כשנראה כי הפעלתו תסב לו נזק חמור, ובראי ההליך השיקומי - מצאתי כי נכון במקרה זה לסטות ממתחם העונש ההולך בעניינו של הנאשם מטעמי שיקום, להורות על הארכת המאסר המותנה מכוח סעיף 85 לחוק העונשין וכן להעמידו במבחן למשך שנה, זאת תוך תקווה שהנאשם ימשיך להשקיע מאמציו בשיקום ובטיפול, ויחזק כוחותיו מהבעת האמון הניתנת בו כעת. מאחר שברקע ביצוע העבירות (שמראש אין ברף גבוה כאמור) בעיית התמכרותו, מובן כי ככל שההליך השיקומי יוסיף ויתקדם יפחת הסיכון לביצוע עבירות נוספות על ידו.

40. אשר על כן, אני מורה כדלקמן:

א. המאסר המותנה בן ה-6 חודשים מת"פ 217-04-10 התלוי ועומד כנגד הנאשם מוארך למשך שנתיים.

ב. מוצא בזאת צו מבחן למשך 12 חודשים, לאחר שהנאשם מסר הסכמתו והתחייב לשתף פעולה עם שירות

עמוד 9

המבחן. מובהר לנאשם כי עליו למלא אחר הוראות שירות המבחן וככל שלא יעשה כן, ניתן יהיה להפקיע את הצו ולהטיל עליו ענישה נוספת, וכך גם אם יבצע עבירה נוספת בתקופת המבחן.

זכות ערעור כחוק תוך 45 יום.

ניתן היום, כ' טבת תשפ"א, 04 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.